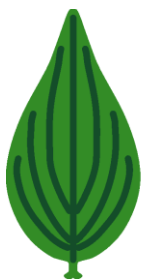

Ruigte Abtswoudse Bos 2023

Cor Nonhof

**Natuurlijk
Delfland**

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

afdelingdelfland@knnv.nl
www.knnv.nl/NatuurlijkDelfland
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland
Youtube: [klik hier](#)

Inhoud

1	Inleiding.....	3
2	Opzet van het onderzoek	3
3	Resultaten	4
4	Analyse	5
5	Conclusie	6
6	Bijlage 1: Locaties	7
7	Bijlage 2: Opnamen.....	8

Copyright: Natuurlijk Delfland, 2023

Referentie: Cor Nonhof, Ruigte Abtswoudse Bos, Natuurlijk Delfland, 2023

Overname van delen van de tekst is toegestaan onder bronvermelding.

1 Inleiding

Vanaf de inrichting kent een deel van het Abtswoudse Bos geen onderhoud. Op de onderhoudstekening staat ruigte en dat betekent dat opschot van boompjes en struiken moet worden tegengegaan door eens in de twee of drie jaar te maaien. Dat is nooit gebeurd en nu is er dus wel opschot.

De snelheid waarmee een gebied wordt omgezet wordt in bos hangt af van de uitgangssituatie. In Delft is op kale grond na de sloop van de V&D binnen twee jaar een meer dan drie meter hoog bos ontstaan met pioniersoorten als Schietwilg, Katwilg, Boswilg, Grauwe wilg, Amandelwilg, Canadapopulier en Vlinderstruik.

Voormalig V&D-terrein juli 2019

Het Abtswoudse Bos is aangelegd op een voormalig weiland en door gebrek aan onderhoud vervuilt de grasmat. Daarin is het heel moeilijk voor bomen en struiken om zich te vestigen. Er wordt rekening mee gehouden dat pas na honderd jaar een gesloten bos zal zijn ontstaan.

Tot die tijd is een ruigte en een struweel te zien in een grof mozaïek. Rietgras was de dominante soort in het begin, maar op dit moment is elke plek weer anders met een ander lokaal dominant ruigtekruid. Er is een enorme diversiteit aan bomen en struiken te zien, maar allemaal in kleine aantallen. Van een snelle bosvorming is geen sprake.

2 Opzet van het onderzoek

Er is eerder onderzoek gedaan naar de ruigte in de Zuidrand en in het Abtswoudse Bos:

- [Zuidrand Bijlage 2: droge en natte ruigte](#) (2011)
- [Abtswoudse Bos ruigte](#) (2015)
- [Abtswoudse Bos ruigte 2019](#) (2019)

Met dit onderzoek bezoeken we opnieuw de locaties die in 2015 en 2019 zijn bezocht om de ontwikkeling in beeld te brengen.

3 Resultaten

De zes meetpunten van 2015 en 2019 zijn opnieuw bezocht en in een opname vastgelegd.

Locatie R3 is overlopen door de Dijkviltbraam.

Locatie R3 2015

Locatie R3 2023

Rond R5 is een dominantie van Rietgras overgegaan in een dominantie van Brandnetel en nu weer terug naar Rietgras. Er zijn al wel een paar struiken opgeschoten, maar behalve een paar Reuzenberenklauwen en een haard Late guldenroede is er verder weinig te zien. De berenklauw wordt bestreden.

Locatie R5 2019

Locatie R5 2023

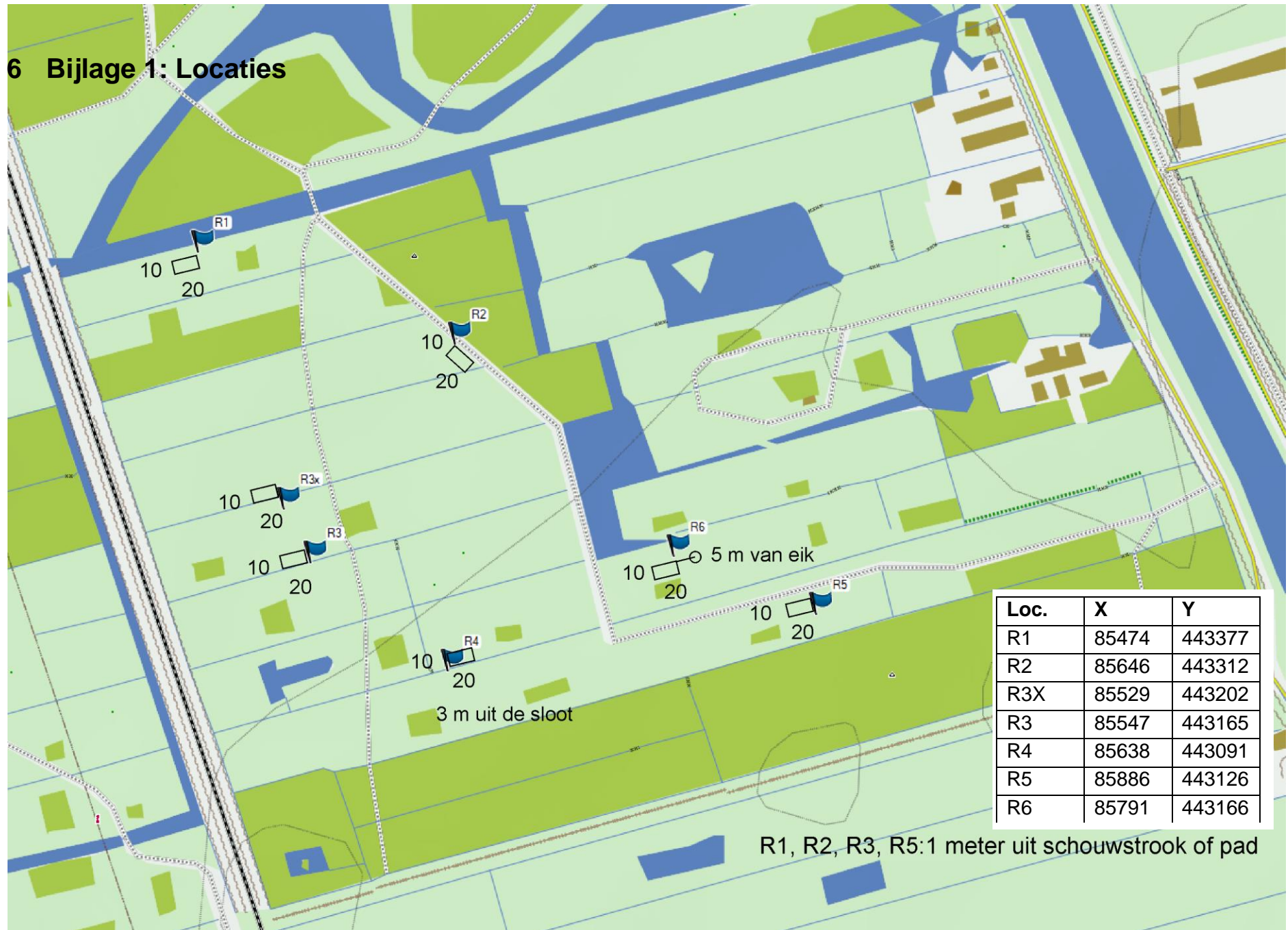
4 Analyse

De opnamen zijn individueel en samengevoegd geanalyseerd met Associa. Dit geeft geen heldere toekenning van de vegetatie aan een associatie of rompgemeenschap volgens de Vegetatie van Nederland. De Klasse van de natte strooiselruigte is nog steeds de belangrijkste kandidaat. Door het groter worden van de bomen en de braam komen er luvere plekken en wat meer schaduw en er zijn lokaal overgangen te zien naar de Klasse van de nitrofiele zomen. Een van de vertegenwoordigers daarvan, de Dijkviltbraam, rukt op en vormt haarden en er is lokaal sprake van een overgang naar de Derivaatgemeenschap van de Dijkviltbraam [Klasse van de nitrofiele zomen]. Van struwelen, laat staan bos, lijkt vegetatiekundig nog geen sprake.

5 Conclusie

Er vindt een uniek experiment plaats in een deel van het Abtswoudse Bos. Er is bij Staatbosbeheer meermalen aangedrongen op een formalisering van de bestaande onderhoudssituatie. Onze grote wens is dat op de plankaart de typering Bos komt te staan, zodat de dreiging van herontwikkeling en grote ingrepen wegvalt. Zoals het nu gaat zal het heel lang duren voordat er een gesloten bos ontstaat. In de tussentijd is het een uniek stukje natuur in onze omgeving. Alleen in de Zuidrand is er nog een perceel dat deze ontwikkeling meemaakt. Daar is op de plankaart wel Bos het einddoel.

6 Bijlage 1: Locaties

Loc.	X	Y
R1	85474	443377
R2	85646	443312
R3X	85529	443202
R3	85547	443165
R4	85638	443091
R5	85886	443126
R6	85791	443166

7 Bijlage 2: Opnamen

Jaar	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	Wetensch. naam	CBS
Opname	1			2			3			4			5			6			Som				
Akkerdistel	2a	1		2b	2b	1	1	1					2a	1	1	2a	1		2a	2m	+	Cirsium arvense	331
Harig wilgenroosje	1	+	1	2a	2b	3	r								+				+	1	2a	Epilobium hirsutum	451
Rietgras	4	1	3	3		1	5	2b	1	3	3	1	2a	1	5	4	3	5	3	2b	3	Phalaris arundinacea	930
Riet	3	5	5																2a	2b	2b	Phragmites australis	933
Ridderzuring	r			+											+	+		r	r		r	Rumex obtusifolius	1101
Grote brandnetel	+	1	1	1	2b	1	1	2b		1	1		4	5	1	1	3	+	2b	3	+	Urtica dioica	1321
Kruldistel				r															r			Carduus crispus	208
Rode kornoelje				2a		2m		r											+	r	r	Cornus sanguinea	355
Beklierde basterdwederik				+			1			1									+			Epilobium ciliatum	448
Sporkehout				r	r	r													r	r	r	Rhamnus frangula	530
Gewone berenklaauw				r		+		r		r			r		+			+	r	r	r	Heracleum sphondylium	607
Zilverschoon				+															r			Potentilla anserina	1006
Heelblaadjes				1															r			Pulicaria dysenterica	1029
Zomereik				r	r	2a	r	r	+							+	2a		r	r	1	Quercus robur	1037
Late guldenroede				2a	3	2b	1	2b	r					1		+	1	2a	+	2a	2m	Solidago gigantea	1221
Jakobskruiskruid s.l.				1															r			Senecio jacobaea	2290
Gewone engelwortel							r			+	r			+		1	+		r	r		Angelica sylvestris	60
Duinriet							1			1									+			Calamagrostis epigejos	174
Gewone hennepnetel							1		1	4						2b		1	2b		r	Galeopsis tetrahit	543
Kleefkruid			+				1						2a						+		r	Galium aparine	546
Hondsdrif						1	1												r		r	Glechoma hederacea	582
Liesgras							1			1								2m	+		r	Glyceria maxima	585
Pitrus							+			+									r			Juncus effusus	680
Echte valeriaan							1												r			Valeriana officinalis	1333
Zwarte braam							+					2b							r	1		Rubus sec. Rubus	1634
Zachte berk										r	3								r	2a		Betula pubescens	139
Gestreepte witbol										1									r			Holcus lanatus	631

Jaar	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	'15	'19	'23	Wetensch. naam	CBS	
Opname	1			2			3			4			5			6			Som					
Ruw beemdgras									1										r			Poa trivialis	959	
Kweek												2m							r			Elytrigia repens	446	
Speerdistel																r			r			Cirsium vulgare	336	
Veldzuring																1			r			Rumex acetosa	1093	
Gekroesde melkdistel																+			r			Sonchus asper	1224	
Koninginnenkruid	r																1		r			Eupatorium cannabinum	490	
Eenstijlige meidoorn									2b										1			Crataegus monogyna	369	
Hondsroos									3										2a			Rosa canina	1643	
Dijkviltbraam									4	5									r		2a	3	Rubus armeniacus	5286
Fluitenkruid																+			r			Anthriscus sylvestris	70	
Laurierwilg																r			r			Salix pentandra	1122	
Hoog struisgras																					r		Agrostis gigantea	17
Dauwbraam																					r		Rubus caesius	1089
Sleedoorn												2b									1		Prunus spinosa	1021
Ruwe berk																					1		Betula pendula	140

B	Totale bedekking in proefvlak	Braun-Blanquet
r	< 5%	1 exemplaar
+	< 5%	2 – 5 exemplaren
1	< 5%	6 – 50 exemplaren
2m	< 5%	> 50 exemplaren
2a	5 – 12 %	Willekeurig aantal exemplaren
2b	13 – 25 %	
3	26 – 50 %	
4	51 – 75%	
5	76 – 100%	

Wij sturen je graag het bos in.

Natuurlijk Delfland is een actieve natuurvereniging.
Geef onze club draagvlak met je lidmaatschap.